

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญในตลาดทุนและตลาดการเงินไทย ทำหน้าที่เป็นช่องทางการลงทุนทั้งชาวไทย ชาวต่างชาติ และเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์ รวมถึงเป็นกลไกหรือตัวกลางในการระดมเงินออมหรือเงินทุนส่วนเกิน (pooling of resources) จากภาคครัวเรือนและจัดสรรเงินทุนสู่ภาคการผลิตที่ต้องการเงินทุน (transfer and allocation of resources) ทำให้การออมและการลงทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้มีเงินออมมีแรงจูงใจในการออม และมีทางเลือกในการออมและการลงทุนเพิ่มขึ้น เมื่อเงินออมเข้าสู่ระบบการเงินผ่านกลไกตลาดทุนมากขึ้น ก็จะมีช่องทางและโอกาสในการระดมทุนระยะยาวในตลาดทุนเพิ่มขึ้น ทำให้การใช้ทรัพยากรหรือเงินออมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจและระบบเศรษฐกิจ ทั้งนี้การลงทุนใหม่ ๆ หรือการขยายกิจการต่าง ๆ จะมีผลโดยตรงต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการผลิต การจ้างงาน ระดับราคาสินค้าในตลาด และการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการขยายตัวหรือการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม นอกจากนี้ทำให้อุปสงค์และอุปทานถูกสะท้อนออกมาตามความต้องการของตลาดหรือเป็นไปตามกลไกตลาดทำให้การจัดสรรทรัพยากรหรือเงินลงทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมเนื่องจากกิจการที่ดีย่อมมีผู้ต้องการลงทุนมากทำให้ราคาของหลักทรัพย์ที่ออกโดยกิจการ หรือหลักทรัพย์ที่อ้างอิงจากพื้นฐานของกิจการนั้นปรับตัวสูงขึ้น ตามความต้องการของผู้ลงทุน หลักทรัพย์ดังกล่าวก็จะถูกสะท้อนออกมาในทิศทางที่ตรงกันข้าม

ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์เป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถแสดงทิศทางและการเคลื่อนไหวโดยรวมของราคาหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายกันอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ถ้าดัชนีราคาหุ้นมีค่าสูงขึ้น แสดงว่าราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์มีการปรับตัวเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหลักทรัพย์ในวันที่ผ่านมาในทางตรงกันข้าม ถ้าดัชนีราคาหุ้นมีค่าลดลง แสดงว่าราคาหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์มีการปรับตัวลดลง ทำให้นักลงทุนใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนหลักทรัพย์ อีกทั้งยังสามารถใช้ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ชี้วัดถึงภาวะเศรษฐกิจไทยในปัจจุบันและคาดการณ์แนวโน้มการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์รวมถึงภาวะเศรษฐกิจในอนาคต ใน

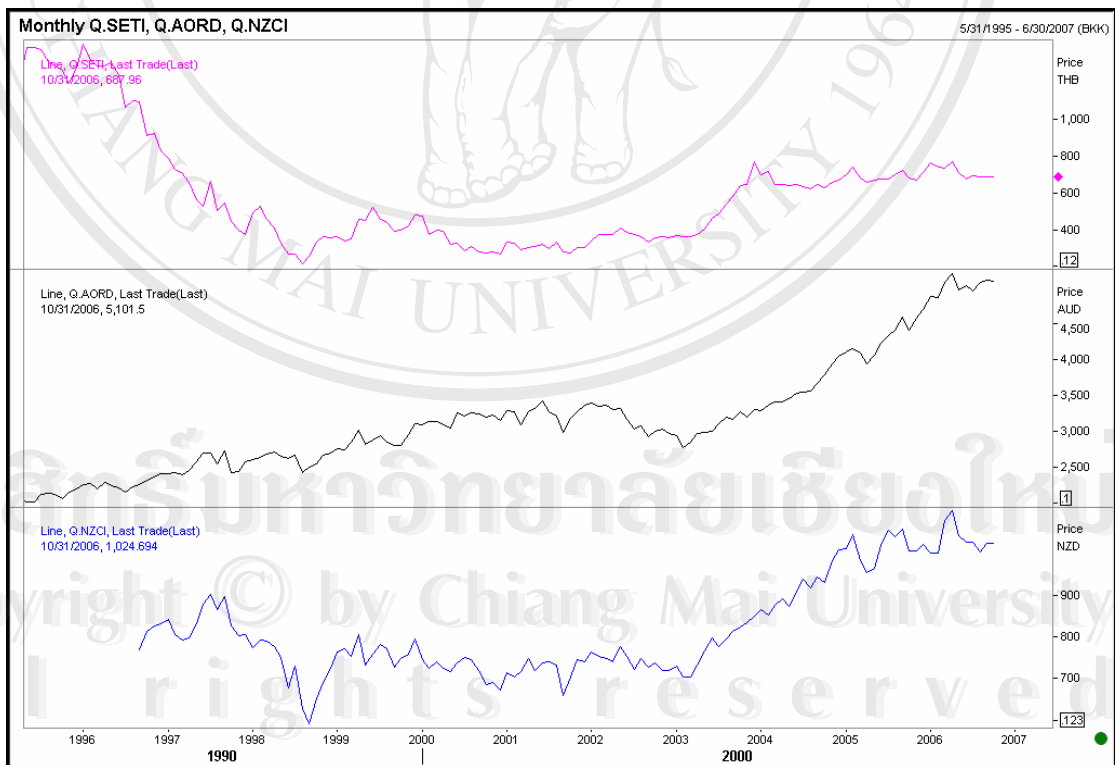
ขณะเดียวกันนักลงทุนในประเทศมักนิยมใช้ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ที่นำมาอ้างอิงนั้นจะมีผลกระทบและความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจต่อประเทศตน และเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ซึ่งมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจประเทศไทยและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

จากการที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของตลาดการเงิน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงมีความสัมพันธ์กับภาวะเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในปัจจุบันนี้ระบบเศรษฐกิจการเงินของโลกมีความเชื่อมโยงทั้งการค้า การลงทุน เนื่องจากการติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว โดยเฉพาะตลาดการเงินทั่วโลกมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นในตลาดการเงินแห่งหนึ่งย่อมกระทบต่อความเป็นไปของตลาดการเงินอื่น ๆ อย่างรวดเร็ว รวมถึงในประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของโลกอย่างกลุ่มภูมิภาคโอเชียเนีย เช่น ประเทศออสเตรเลีย และ ประเทศนิวซีแลนด์ย่อมส่งผลกระทบต่อดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย อันเนื่องมาจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้นเป็นตลาดหลักทรัพย์ที่กำลังพัฒนาที่มีความอ่อนไหวต่อเหตุการณ์หรือภาวะการณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาภายในประเทศและปัญหาภายนอกประเทศ

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับประเทศออสเตรเลียนั้น เมื่อจากมูลค่าการลงทุน ออสเตรเลียนับเป็นนักลงทุนอันดับที่ 9 ของประเทศไทย การลงทุนจากออสเตรเลียนส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของการร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการไทย เช่น Bendix Mintex Pacific Pty.Ltd. (ผลิตผ้าเบรก) กลุ่มบริษัท Liquip (ผลิตอุปกรณ์และชิ้นส่วนหัวจ่ายที่ใช้ในการขนถ่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีหรือสารเคมีเหลว) และกลุ่มบริษัท Ferrier Hodgson (สำนักงานให้คำปรึกษาและแนะนำทางด้านธุรกิจการเงินแก่ธนาคาร สถาบันทางการเงิน) เป็นต้น ทางด้านการค้าในระยะสองศตวรรษที่ผ่านมาออสเตรเลียนได้เปลี่ยนการพึ่งพาตลาดยุโรปและตลาดสหรัฐอเมริกาเป็นค้าขายติดต่อกับประเทศในเอเชียมากขึ้น วัตถุประสงค์สำคัญของรัฐบาลประเทศออสเตรเลียนก็เพื่อปฏิรูประบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศและให้การค้าระหว่างประเทศเป็นไปโดยเสรี ซึ่งเน้นในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ประเทศไทยก็เป็นตลาดเป้าหมายแห่งหนึ่งของประเทศออสเตรเลียน ตามแผนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยออสเตรเลียน (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2549) โดยประเทศไทยมีการส่งออก 3 เดือนแรกของปี 2002 (ม.ค.-มี.ค.) มีมูลค่า 342.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2001 คิดเป็นร้อยละ 14 ในส่วนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับประเทศนิวซีแลนด์มีลักษณะใกล้เคียงกับประเทศออสเตรเลียน ด้านการค้าประเทศนิวซีแลนด์เป็นประเทศคู่ค้านำสินค้าเข้าจากประเทศไทยอันดับที่ 15 คิดเป็น 260 ล้านดอลลาร์นิวซีแลนด์ในปี พ.ศ.2541เพิ่มเป็น 400 ล้านดอลลาร์นิวซีแลนด์ในปี พ.ศ.2543 ในด้านการลงทุนจะเป็นลักษณะของการร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนทาง อุตสาหกรรม

การเกษตร ก่อสร้าง เหมืองแร่ ยานยนต์ และการให้คำปรึกษาต่าง ๆ โดยอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็น อุตสาหกรรมที่ประเทศนิวซีแลนด์มีความชำนาญอยู่แล้ว นอกจากนี้จากผลจากการจัดทำความตกลง การค้าเสรี(FTA)ไทย-ออสเตรเลีย และ ไทย-นิวซีแลนด์ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของ ประเทศไทย คือ จะช่วยเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของไทยถึง 25.2 พันล้านบาทหรือ สหรัฐเฉพาะในการจัดทำความตกลงการค้าเสรี(FTA)ไทย-ออสเตรเลีย ช่วยลดและผ่อนคลายความ เข้มงวดของมาตรการกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าสินค้าและบริการ เกิดการค้าเสรี ทางการค้าระหว่างกันเพิ่มขึ้นทั้งกับประเทศไทย-ออสเตรเลียและประเทศไทย-นิวซีแลนด์ โดยที่ การเปิดเสรีจะส่งผลกระทบต่อผลบวกต่อภาคการลงทุน ขณะเดียวกันการจัดทำความตกลงการค้า เสรี(FTA)ไทย-ออสเตรเลียและไทย-นิวซีแลนด์ยังเป็นกรอบส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือเพิ่มขึ้นเช่น ความร่วมมือในภาคการเงิน การร่วมทุน ตลอดจนการค้าถอดเทคโนโลยี (กรมส่งเสริมการส่งออก, 2549)

ภาพที่ 1.1 การเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทย ออสเตรเลีย และ นิวซีแลนด์

ที่มา : Reuters (2005)

การเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปรียบเทียบกับดัชนีราคาหุ้น All Ordinary ของประเทศออสเตรเลีย และดัชนีราคาหุ้น New Zealand Exchange All Index ประเทศนิวซีแลนด์ ภาพที่ 1.1 แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคาเป็นรายเดือน ว่าความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับประเทศออสเตรเลียและประเทศไทยกับประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งจะเห็นว่าในบางช่วงมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน(บางช่วงในปี 2003 เป็นต้นมา และบางช่วงการเคลื่อนไหวเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามช่วง 1996-1998)ในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ในภูมิภาคโอเชียเนีย เช่น ประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อนักลงทุน ในการที่จะทำการคาดการณ์ถึงการเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและทราบถึงตัวแปรใดส่งผลกระทบต่อในด้านตัวแปรต้นหรือตัวแปรตามเพื่อที่จะนำไปใช้วิเคราะห์แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาหลักทรัพย์ และนำมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อพิจารณาประกอบการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทยได้ดียิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ใดในภูมิภาคโอเชียเนียที่มีความสัมพันธ์ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(SET) โดยดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ภูมิภาคโอเชียเนียที่นำมาศึกษานี้มีทั้งหมด 2 กลุ่ม คือ ดัชนี All Ordinary (AORD) ประเทศออสเตรเลียและ ดัชนี New Zealand Exchange All Index (NZC) ประเทศนิวซีแลนด์

1.2.2 เพื่อศึกษาว่าดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ใดเป็นสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่ออีกดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์หนึ่ง

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

การศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนในการที่จะนำข้อมูลจากดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ภูมิภาคโอเชียเนียนำมาใช้ในการวิเคราะห์ถึงแนวโน้ม ความเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และนำมาอ้างอิงในการซื้อขายหลักทรัพย์ของนักลงทุนแต่ละคน เพื่อที่จะสามารถปรับกลยุทธ์การลงทุนให้เหมาะสมกับสถานะการเคลื่อนไหวของตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และข้อมูลจากการศึกษานี้จะมีประโยชน์ต่อนักลงทุนในการที่จะเป็นแนวทางในการวางแผนการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.4 ขอบเขตการศึกษาและแหล่งที่มาของข้อมูล

ในการศึกษาความสัมพันธ์ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ของภูมิภาคโอเชียเนีย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิเป็นรายวัน ตั้งแต่ วันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ถึง 29 ธันวาคม พ.ศ. 2548 รวมระยะเวลา 2 ปี จากศูนย์การเงินและการลงทุน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้ราคาปิดของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET Index ดัชนี All Ordinary ประเทศออสเตรเลีย ดัชนี New Zealand Exchange All Index ประเทศนิวซีแลนด์ ในแต่ละวัน

1.5 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ตลาดหลักทรัพย์ (Stock Exchange Market) หมายถึงศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ เช่น หุ้นสามัญ หุ้นกู้ หุ้นแปลงสภาพและพันธบัตรเงินกู้ เป็นต้น โดยมีกฎระเบียบการซื้อขายชัดเจน

ดัชนีราคาหุ้น (Stock Price Index) หมายถึงเครื่องมือทางสถิติที่แสดงการเคลื่อนไหวของราคาหุ้น โดยรวมในตลาดหลักทรัพย์ ถ้าดัชนีมีค่าสูงขึ้นหมายความว่า ราคาส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์สูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหุ้น ในวันฐาน ถ้าดัชนีมีค่าลดลงหมายความว่า ราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหุ้นในวันฐานและวันที่ผ่านมา

ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Index) หมายถึงดัชนีราคาหลักทรัพย์ที่ทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดทำขึ้น เพื่อแสดงถึงการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ที่ทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการเปรียบเทียบมูลค่าตลาดรวมวันปัจจุบัน (ราคาตลาด คูณด้วยจำนวนหลักทรัพย์ที่จดทะเบียน ณ วันปัจจุบัน) กับมูลค่าตลาดรวมวันฐาน คือวันที่ 30 เมษายน 2518 ซึ่งเป็นวันแรกที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปิดให้มีการซื้อขายหลักทรัพย์ และจะมีการปรับฐานในกรณีที่มีหลักทรัพย์ใหม่เข้าตลาด หรือมีการเพิกถอนหลักทรัพย์ออกจากตลาด หรือบริษัทหลักทรัพย์มีการเพิ่มทุน ลดทุน หรือควรวรรณกิจการบริษัทนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

มูลค่าตลาดรวม ณ ราคาวันปัจจุบัน x 100

$$\text{SET Index} = \frac{\text{มูลค่าตลาดรวม ณ ราคาวันปัจจุบัน} \times 100}{\text{มูลค่าตลาดรวม ณ ราคาวันฐาน}}$$

ดัชนีปิด (Close Index) หมายถึงดัชนีซื้อขายครั้งสุดท้ายของตลาดใดตลาดหนึ่งในวันทำการวันสุดท้ายของเดือน